21.10.2019 MH 4289/2018/00.01

Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

METSÄHALLITUKSEN KIRJALLINEN LAUSUNTO EDUSKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Metsähallitus pitää luovutuslain uudistamista menettelyjen joustavoittamiseksi ja nopeuttamiseksi kannatettavana. Valtioneuvoston periaatepäätökseen valtion kiinteistöstrategiasta sisältyvän esityksen mukainen päätöstekovaltuuksien rajojen nostaminen keventää valtionhallinnon byrokratiaa ja päivittää valtuudet vastaamaan kiinteistötoiminnan käytännön tarpeita ja v. 2002 annetun lain jälkeen muuttuneita olosuhteita.

Ehdotuksen mukaan päätösvaltatahoina säilyisivät edelleen samat toimijat kuin nykyisinkin eli eduskunta, valtioneuvosto, ministeriö tai liikelaitos. Eduskunta ja valtioneuvoston yleisistunto käsittelisivät jatkossa vain merkittävimmät kiinteistövarallisuuden luovuttamiset.

Kiinteistövarallisuuden myynnit ja vuokraukset ovat operatiivista valtion kiinteistöhallinnon toimintaa. Metsähallituksesta annetun lain mukaisesti Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta. Tässä operatiivisessa toiminnassa otetaan huomioon valtion periaatepäätöksenä annetun valtion kiinteistöstrategian omistajapoliittiset näkökulmat ja muu valtion omistajapolitiikka.

Metsähallituksesta annetun lain 12 §:n 2 momentin 10 kohdan mukaan Metsähallituksen hallitus päättää kiinteistövarallisuuden hankintaa, sekä sen mukaan kuin luovutuslaissa säädetään, kiinteistövarallisuuden luovuttamista ja vuokraamista koskevan päätösvallan järjestämisestä Metsähallituksessa.

Maanvuokrauksesta

Metsähallituksen toiminnan kannalta ehdotuksessa huomioidaan hyvin myös vuokrauksesta päättämisen tarpeet linjassa ehdotettujen luovutusta koskevien säännösten kanssa. Tämä on perusteltua. Vuokraus on omistusoikeuden luovutusta suppeampi oikeustoimi, joten päätöksentekotoimivalta ei voi olla luovuttamista ylempänä. Maanvuokraus on valtion kiinteistövarallisuuden hallinnointiin liittyvää tavanomaista ja hyvin operatiivista liiketoimintaa. Vuokralaisen intressinä on lähes aina rakentaa vuokratulle alueelle pysyviä rakennuksia tai muita pitkäaikaisia rakenteita. Rakennusten vaatimien investointien ja niiden rahoittamisen näkökulmasta on välttämätöntä, että vuokraoikeus on pääsääntöisesti pitkäaikainen, alueen käyttötarkoituksesta ja muista olosuhteista riippuen.

Pyydettävät lausunnot

Pyydettäviin lausuntoihin ehdotetaan Museovirastoa lausunnon antajaksi kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennuksen suojelua koskevilta osin sekä kiinteiden muinaisjäännösten rauhoittamista koskevilta osin. Käytännön toiminnassa Museovirasto hoitaa jo nykyisellään lausuntotehtävää niistä nykyisin vastaaville

ministeriöille. Jatkossa lausuntoa pyydettäisiin ao. ministeriöiden sijaan suoraan Museovirastolta.

Puolustusministeriön ja sisäministeriön lisäämistä lausunnonantajaksi Metsähallitus pitää hyvänä ehkäisemään maanpuolustuksen tai rajaturvallisuuden kannalta ei-toivotun kiinteistöomistuksen syntymistä ennakollisesti. Jo nykyisellään Metsähallituksesta annetun lain 34 §:n mukaan Metsähallituksen hallinnassa olevaa kiinteää omaisuutta, jonka käyttöoikeus on Puolustusvoimilla tai Rajavartiolaitoksella, ei saa luovuttaa maa- ja metsätalousministeriön tai Metsähallituksen päätöksellä ilman puolustusministeriön tai sisäministeriön suostumusta, ellei valtioneuvosto yksittäistapauksessa toisin päätä. Ehdotuksessa annetaan esimerkkejä kiinteistövarallisuudesta, joita lausuntotarve muulloinkin koskisi.

Metsähallitus pitää kannatettavana, että yhteiskunnan kokonaisturvallisuus nostettaisiin luovutuslakiin näkökohdaksi kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi kiinteistövarallisuuden luovutusten arvioinnissa.

Lausuntokynnys

Harkinta lausunnon pyytämisestä olisi aina tapauskohtaista ja ehdotettu sanamuoto ”erittäin huomattava” vastaisi ehdotuksen mukaan jo voimassa olevan lain 4 §:n sanamuotoa. Ehdotuksen mukaan harkintakynnyksen nostaminen huomattavasta merkityksestä erittäin huomattavaan merkitykseen olisi omiaan rajoittamaan ns. turhien lausuntopyyntöjen määrää.

Lausuntokynnyksen kriteereitä on pyritty ehdotuksessa avaamaan. Metsähallitus pitää erittäin tärkeänä sitä ehdotuksessakin esille tuotua, että soveltamiskäytännön yhtenäisyydestä huolehditaan luovutusten valmistelijoiden ja lausunnonantajien ennakoivalla yhteistyöllä ja tarvittavalla lisäohjeistuksella.

Metsähallitus pitää tärkeänä, että jo suojeltujen kuin suojelua yhä vailla olevien arvokohteiden luovutuksessa valtio varmistaa suojelun ajantasaisuuden sekä uusien omistajien edellytykset kohteiden vastuulliseen käyttöön, hoitoon ja kehittämiseen.

Asian valmistelu

Metsähallituksella on ollut mahdollisuus osallistua ehdotuksen valmisteluun ja lausua siitä jo aiemmin. Metsähallituksen toiminta ja Metsähallituksen esille tuomat näkökulmat on otettu esityksessä hyvin huomioon.

Lausunnosta antaa tarvittaessa lisätietoja lakiasiainjohtaja Susanna Oikarinen, puh. 040 527 2396.

Tuomas Hallenberg
va. pääjohtaja

Metsähallitus
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7